

**ZRZESZENIE
KASZUBSKO-POMORSKIE
ODDZIAŁ GDYNIA**

**Sprawozdanie merytoryczne z działalności Gdyńskiego Oddziału
Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego za okres
od 1 października 2022 roku do 31 października 2023 roku**

Po zebraniu sprawozdawczo-wyborczym we wrześniu 2022 roku nastąpiły następujące zmiany w organach ZKP Gdynia (dokonano stosownych zmian w KRS):

Zarząd Oddziału:

Prezes – Franciszek Gurski

Wiceprezes – Andrzej Busler

Wiceprezes – Judyta Śliwińska

Sekretarz – Adam Labuhn

Danuta Krygier

Renata Gleinert

Izabela Denc

Józef Bodio

Krzysztof Rathnów

Rozita Riss

Sławomir Pokriefke

Wioletta Talbierz

Komisja Rewizyjna:

Kazimierz Topoliński – przewodniczący

Celina Kłodzińska

Karol Zinka

Delegaci na Zjazd ZKP:

Franciszek Gurski

Rozita Riss

Izabela Denc

Wioletta Talbierz

Adam Labuhn

Sławina Kosmulska

Andrzej Busler

Józef Bodio

Elżbieta Sierżęga

Renata Gleinert.

Zebrania Zarządu odbywały się średnio raz w miesiącu. Oddział obecnie liczy 205 członków, skupionych w czterech kołach: Cisowa (przewodnicząca Teresa Zinka), Pólnoc (przewodniczący Jerzy Miotke), Śródmieście (przewodniczący Sławomir Pokriefke) i Wielki Kack (przewodnicząca Izabela Denc). Ponadto przy naszym oddziale działa Klub Rodzin Trzebiatowskich. ZKP Gdynia sprawuje patronat nad Zespołem Pieśni i Tańca „Gdynia” (kierownik Danuta Powalisz), Chórem Męskim „Dzwon Kaszubski” (pod dyrekcją Piotra Klemenskiego, a w ostatnich miesiącach Stanisława Ładziaka).

Ważne rocznice i wydarzenia

W 2023 roku decyzją Rady Naczelnej ZKP – 2023 rok ogłoszono Rokiem Antoniego Abrahama. Oddział zorganizował szeroki program różnego typu przedsięwzięć podkreślający tę rocznicę:

- W TVP 3 Gdańsk, w porannym programie „Dzień dobry tu Gdańsk”, w rozmowie z dziennikarzami: Agnieszką Oszczyk i Krzysztofem Szczypiorem – prezes KFK Andrzej Busler przybliżył podstawowe wiadomości związane z Rokiem Antoniego Abrahama ogłoszonym w drugiej części zeszłego roku przez Radę Naczelną Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz planowanymi inicjatywami – 2 stycznia.
- Poczet sztandarowy uczestniczył w uroczystościach odsłonięcia tablicy podkreślającej dawną ceremonię ślubną Antoniego i Matyldy Abrahamów w tamtejszym kościele – 12 marca.
- Współorganizacja uroczystości inauguracji Roku Antoniego Abrahama w Szkole Podstawowej nr 6 im. A. Abrahama w Gdyni – 1 kwietnia.
- Prezes KFK Andrzej Busler uczestniczył w zdjęciach do filmu dokumentalnego o Antonim Abrahamie w reż. Eugeniusza Pryczkowskiego – 17 maja.
- Wygłoszenie referatu „Gdyńskie tropy Antoniego Abrahama – pielęgnowanie historii” przez Andrzeja Buslera – prezesa Kaszubskiego Forum Kultury, podczas sympozjum poświęconego Antoniemu Abrahamowi w WSAiB w Gdyni – 25 maja.

- Wygłoszenie wykładu dotyczącego postaci Antoniego Abrahama i jego związków z Gdynią przez Andrzeja Buslera – prezesa KFK, podczas obrad Rady Naczelnej Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni – 27 maja. ZKP Gdynia było gospodarzem tej uroczystej RN ZKP.
- Organizacja wspólnie z Wyższą Szkołą Administracji i Biznesu w Gdyni gry miejskiej „Sekretna Gdynia Abrahama”. Prace nad grą z ramienia oddziału koordynował Adam Labuhn. W naszym wydarzeniu wzięło udział 76 uczestniczek i uczestników – 17 czerwca.
- Zorganizowanie uroczystego odsłonięcia tablicy historycznej na Oksywiu, nawiązującej do Panteonu Pamięci Marynarki Wojennej RP – czyli upamiętnienia polskich okrętów i marynarzy, którzy nie powrócili z II wojny światowej – 17 czerwca. Uroczystość poprzedzono mszą św. w intencji Antoniego Abrahama i jego małżonki Matyldy. Złożono kwiaty i zapalono znicze na ich grobie.
- Współprodukcja filmu dokumentalnego „Antoni Abraham trybun Kaszubów”, który swoją premierę miał w Centrum Kultury Spichlerz w Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie podczas XIII Festiwalu Filmów Kaszubskich – 18 czerwca.
- Organizacja uroczystości związanych z 100. rocznicą śmierci Antoniego pod pomnikiem Antoniego Abrahama na placu Kaszubskim w Gdyni. Podczas uroczystości wystąpił chór „Dzwon Kaszubski”. Ważnym punktem było otwarcie plenerowej wystawy: „Serce Gdyni – plac Kaszubski i jego mieszkańcy w dawnej fotografii”, której inicjatorem jest Marcin Scheibe – 23 czerwca.
- Współorganizacja w Szkole Podstawowej nr 43 w Gdyni uroczystości wręczenia medali „Srebrna Tabakiera Abrahama” – 24 czerwca. Laureatami w 2023 roku zostali: Andrzej Busler, Marcin Scheibe oraz Redakcja Kaszubska Radia Gdańsk.
- Współorganizacja warsztatów dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 11 w Gdyni. Grupa przygotowała prace na Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Mural dla Abrahama” pod kierunkiem Małgorzaty Bądkowskiej – 19 września.
- Współorganizacja konferencji naukowej „Antoni Abraham – pomiędzy czynem, słowem a ideą” w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni – 21 września.
- Współorganizacja z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Gdyni pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Pomorskiego Mieczysława Struka i Prezydenta

Miasta Gdyni Wojciecha Szczurka trzech konkursów wojewódzkich związanych z Antonim Abrahamem – 20 października.

- Organizacja wernisażu wystawy „Żywoty Antoniego Abrahama – praca i misja” w KFK, przygotowanej przez Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie oraz prezentacja filmu „Antoni Abraham trybun Kaszubów” (reż. Eugeniusz Pryczkowski) – 25 października.

Kultura

Działalność kulturalną rozwijano głównie poprzez Kaszubskie Forum Kultury. Dużym powodzeniem cieszyły się organizowane kolejny raz w plenerze przez KFK spacer historyczno-krajoznawcze. Odbływały się one na następujących trasach:

- Organizacja dla uczestniczek i uczestników kursu języka kaszubskiego wycieczki – spaceru historyczno-krajoznawczego do Bytowa – 6 maja. Przewodnicy: Dariusz Majkowski i Andrzej Busler.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego wzdłuż rzeki Kaczej. Przewodnicy: Jarosław Ellwart i Andrzej Busler. – 19 lipca.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego wzdłuż rzeki Sweliny. Przewodnicy: Jarosław Ellwart i Andrzej Busler – 26 lipca.
- W ramach Pleneru Twórców Ludowych zorganizowano spacer historyczno-krajoznawczy po Śródmieściu Gdyni dla jego uczestników – 29 lipca.

Zorganizowaliśmy wiele spotkań, konferencji, festynów i koncertów. Odbływały się one w siedzibie: KFK, WSAiB, Konsulacie Kultury, Muzeum Marynarki Wojennej, Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym i innych miejscach w Gdyni i poza jej granicami:

- „Giełda Kolekcjonerów Gdyńskich” w KFK – 9 października.
- Współorganizowaliśmy 90. rocznicę Chóru „Dzwon Kaszubski” w Cechu Rzemiosła w Gdyni – 16 października.
- Spotkanie ze studentami pierwszego roku etnofilologii kaszubskiej w KFK – 17 października.

- Spotkanie z uczniami Szkoły Podstawowej nr 43 w Gdyni w KFK. Spotkanie przybliżające wzornictwo i historię haftu kaszubskiego – 18 października.
- Spotkanie w KFK z grupą z Dziennego Ośrodka Wsparcia w Gdyni – 13 października.
- „Giełda Kolekcjonerów Gdyńskich” w KFK – 13 listopada.
- „Kaszubskie Zaduszki Poetyckie” w KFK. Spotkanie poprowadzili: Magdalena Kropidłowska, Andrzej Busler i Dariusz Majkowski – 2 listopada.
- Posiedzenie Komisji Kultury Rady Miasta Gdyni w KFK – 16 listopada.
- Pokaz filmu „Piaśnica” w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego – 29 listopada.
- Konferencja metodyczno-warsztatowa dla nauczycieli języka kaszubskiego w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni – 25 listopada.
- Podsumowanie edycji Prawniczego Programu Stażowego MECENAS w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni – 29 listopada.
- Eliminacje powiatowe w konkursie czytania w języku kaszubskim dla dzieci i dorosłych – Méster Bělnégò Czětaniô w KFK – 30 listopada.
- Warsztaty o tematyce bożonarodzeniowej dla SP w Łebieniu w KFK – 7 grudnia.
- Kaszubskie Forum Kultury i ZKP Gdynia było współorganizatorem Święta Złotnicy w Muzeum Kaszubskim w Kartuzach – 14 stycznia.
- W Kaszubskim Forum Kultury odbył się wernisaż prac twórców ludowych. Prezentowano obrazy i eksponaty złotnicowe – 20 stycznia.
- Promocja książki *Łacyńskò-pòlskò-kaszëbsczégò słowarza grzëbiznë* Mateusza Klebby – 15 lutego.
- Warsztaty dla uczniów Zespołu Szkół w Garczegorzu im. Męczenników Marszu Śmierci KL Stutthof, które poprowadziła w KFK Małgorzata Bądkowska – 23 lutego.
- Obrady w Kaszubskim Forum Kultury w Gdyni kolegium redakcyjnego wraz z redakcją „Pomeranii”. Spośród 12 kandydatur wybrano 7 laureatów Skier Ormuzdowych za 2022 rok oraz przyznało Stypendium im. I. Trojanowskiej na 2023 rok – 23 lutego.
- Promocja w KFK książki Andrzeja Perepeczki – *Zbyszek z Gdyni*. Publikacja ukazała się nakładem Oficyny Verbi Causa Małgorzaty Sokołowskiej oraz Fundacji Lechosława Bara Wsparcia Edukacji Morskiej – 1 marca.

- Zorganizowanie Giełdy Kolekcjonerów Gdyńskich w KFK – 5 marca.
- Warsztaty haftu złotnicowego w KFK – 7 marca.
- Wernisaż wystawy *Obrazem i słowem* oraz promocja książki Andrzeja Bullera *Człowiek z „Alfy”* w KFK – 10 marca.
- Warsztaty kaszubskie, w których uczestniczyły dzieci z Przedszkola nr 15 w Gdyni. Warsztaty kaszubskie dla dzieci wraz z rodzicami z Zespołu Szkół Specjalnych nr 17 z Gdyni w KFK – 23 marca.
- Otwarcie wystawy *Felix Cassubia. Ód Gduńska tu, jaż do Roztoczi bróm* w siedzibie WSAiB – 27 marca.
- Współorganizowanie Konkursu Wiedzy o Gdyni wspólnie z Radą Miasta Gdyni w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym – 13 kwietnia.
- Zorganizowanie w KFK promocji książki *Lagrowi ludzie* oraz spotkanie z jej autorem dr. Marcinem Owsieńskim, który jest kierownikiem Działu naukowego Muzeum Stutthof – 14 kwietnia.
- Zorganizowanie Giełdy Kolekcjonerów Gdyńskich w KFK – 16 kwietnia.
- Warsztaty haftu złotnicowego w KFK – 25 kwietnia.
- Organizacja spektaklu teatralnego na podstawie dramatu Sławomira Mrożka *Tango* w wykonaniu grupy aktorów z „Teatr w Kinie” z Darłowa. Spektakl odbył się w Konsulacie Kultury – 29 kwietnia.
- Organizacja promocji serii powieści Jana Piepki, składającej się z sześciu publikacji: *Purkowe stegny, Hanesk, Szumiące wrzosa, Dzierzby w glogach, Cisza oraz Komu przypisano miłość...* Gościem spotkania był wydawca i znawca twórczości Jana Piepki – Jarosław Ellwart. – 10 maja.
- Współorganizacja wieczoru kaszubskiej poezji kobiecej w Bistro Jazz Kitchen w Akademii Pomorskiej w Słupsku. Projekt był realizowany przez Akademickie Koło Kaszubskie Akademii Pomorskiej w partnerstwie ze Szkołą Doktorską tejże uczelni oraz Kaszubskim Forum Kultury z Gdyni i gdyńską księgarnią CZEC – 18 maja.
- Współorganizacja VIII Wojewódzkiego Konkursu „Wiedzy o regionie”, który odbył się w Zespole Szkół Hotelarsko-Gastronomicznych w Gdyni – 13 czerwca.
- Zorganizowanie Giełdy Kolekcjonerów Gdyńskich w KFK – 28 maja.
- W ramach radiowego cyklu „Świat Gdyni” w Radiu Gdańsk, rozmowę z prezesem KFK Andrzejem Buslerem przeprowadziła dziennikarka RG Magdalena Manasterska – 30 maja.

- Organizacja spotkania z dr. Henrykiem Ganowiakiem członkiem Szarych Szeregów, wieloletnim pracownikiem Instytutu Rybackiego w Gdyni, osobą mocno zaangażowaną w życie społeczne Miasta Gdyni i naszego regionu pomorskiego – 31 maja.
- Współorganizacja wraz z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni festynu „Morze, Ojczyzna, Obowiązek – na straży polskich tradycji morskich” – 24 czerwca.
- Zorganizowanie uroczystego podsumowania roku nauki języka kaszubskiego w KFK. – 26 czerwca.
- Współorganizacja seminarium w Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni „Pamięć o polskim orężu morskim w działalności muzeów wojskowych” – 29 czerwca.
- Współorganizacja wraz z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni koncertu *Morskie Pieśni Patriotyczne*. W jego ramach wystąpiła: Wojskowa Orkiestra z Elbląga oraz Gdyniński Chór Kameralny i Dzwon Kaszubski. Koncert odbył się w plenerowej scenarii przez gmachem Muzeum Marynarki Wojennej – 2 lipca.
- Organizacja Pleneru Twórców Ludowych w Szkole Podstawowej nr 40 w Gdyni – 29-31 lipca.
- Współorganizacja wraz z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni konferencji *Wojna i morze – od średniowiecza po współczesność*. Podczas piątej i zarazem największej jej edycji, aż 30 naukowców z kraju i z zagranicy dyskutowało nad najnowszymi wynikami swoich badań – 24-25 sierpnia.
- Współorganizacja wraz z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni uroczystości odsłonięcia muralu upamiętniającego komandora Czesława Cześnika – żeglarza, komendanta i budowniczego Ośrodka Szkolenia Żeglarskiego MW oraz współzałożyciela Jacht Klubu Marynarki Wojennej „Kotwica”. Druga część przypomina obronę Wybrzeża w 1939 roku – 1 września.
- Organizacja giełdy kolekcjonerskiej w siedzibie KFK – 24 września.
- Współorganizacja wraz z Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim oraz Kołem Gdynia-Wielki Kack spotkania z kaszubskim literatem i muzykiem dr. Tomaszem Fopkem – 10 października.
- Organizacja dla uczniów SP 11 w Gdyni warsztatów tworzenia z papierowej wikliny pod kierunkiem Małgorzaty Bądkowskiej w KFK – 26-27 października.
- Organizacja giełdy kolekcjonerskiej w KFK – 29 października.

Ponadto podobnie jak w latach ubiegłych dzięki współpracy z Miastem Gdynia 19 marca – w Dzień Jedności Kaszubów, ulica Świętojańska została udekorowana kaszubskimi flagami. W październiku delegacja oddziału wraz z poczetem sztandarowym uczestniczyła w Uroczystościach Piaśnickich związanych ze zbrodnią pomorską oraz w XXIII Dniu Papieskim w Gdyni. Przygotowaliśmy uroczystości na Cmentarzu Witomińskim w rocznicę powstania 66. Pułku Kaszubskiego. 11 listopada 2022 roku po dwóch pandemicznych latach przerwy uczestniczyliśmy w Gdyńskiej Paradzie Niepodległości. Zorganizowaliśmy dwa wyjazdy integracyjne dla członków partu – do Ogrodu Botanicznego w Marszewie (13 maja) oraz do Warzna (Pieczenie ziemniaka – 9 września). Zorganizowaliśmy także akcję „Znicz”, w ramach której zapaliliśmy znicze z kaszubskimi wstęgami na grobach naszych członków, którzy odeszli do wieczności. Poczet sztandarowy uczestniczył w poświęceniu sztandaru ZKP Łeba w tamtejszym kościele oraz uroczystościach związanych z rocznicą Jakuba Wejhera w Wejherowie. Ponadto uczestniczyliśmy w Dniu Jedności Kaszubów w Gniewinie oraz Światowym Zjeździe Kaszubów w Kartuzach (w każdym wypadku były to wyjazdy autokarowe oraz Transcassubią).

W KFK kontynuowaliśmy kurs języka kaszubskiego dla dorosłych prowadzony przez dr. Dariusza Majkowskiego. Zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej (kilkadziesiąt lekcji). Kolejnym ważnym kontynuowanym przedsięwzięciem był cykliczny kurs haftu kaszubskiego, jego unikatowej odmiany tzw. złotnicy (haft złotą i srebrną nicią). Zajęcia prowadziła twórczyni ludowa, mistrzyni haftu kaszubskiego Danuta Niechwiadowicz. Pokłosiem tych działań było wiele nagród zdobytych przez uczestniczki kursu w Wojewódzkim Konkursie Haftu Kaszubskiego w Lini.

W siedzibie KFK, WSAiB i przestrzeni miejskiej zorganizowaliśmy kilka wystaw związanych z różnymi działami kaszubszczyzny:

- Wystawa „Śmierć za Niepodległą” w KFK.
- Wystawa prac wykonanych przez kaszubskich twórców ludowych. Na oglądających czekało łącznie kilkadziesiąt prac wykonanych w różnych technikach (malarstwo i hafciarstwo).
- Wystawa *Obrazem i słowem* w ramach projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Mòje Stronë w siedzibie KFK.

- Ekspozycja plenerowej wystawy „Serce Gdyni – plac Kaszubski i jego mieszkańcy w dawnej fotografii” w przestrzeni placu Kaszubskiego.
- Ekspozycja wystawy dotyczącej życia i twórczości wybitnego mediewisty prof. Gerarda Labudy w Kaszubskim Forum Kultury.

Działalność wydawnicza

- Wydanie kaszubsko-polskiej publikacji „Wejherowskie kolędy” autorstwa Tomasza Fopke.

Edukacja i współpraca z placówkami edukacyjnymi

Współpracujemy z Uniwersytetem Gdańskim i kierunkiem Etnofilologia Kaszubska. Studentów tego kierunku gościliśmy w 2022 roku kilkakrotnie w KFK, gdzie przybliżaliśmy im działalność samego Forum, jak i naszego oddziału.

Przeprowadziliśmy wykłady na temat obrazu współczesnych Kaszub oraz sytuacji prawnej języka kaszubskiego i Kaszubów w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu. Spotkanie poprowadzili: dr Dariusz Majkowski i prezes Kaszubskiego Forum Kultury Andrzej Busler. Wykład został przeprowadzony w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu w Gdyni w ramach projektu *Bëlly Mecenasy – Prawniczy Program Stażowy / Mecenasy Prawniczy Program Stażowy*.

Przeprowadziliśmy spacer krajoznawczo-historyczny po Kępie Redłowskiej szlakiem 11 Baterii Artylerii Stałej zorganizowany dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 8 w Gdyni im. obrońców Helu. Przewodnikiem był Andrzej Busler.

Zorganizowaliśmy dwa warsztaty na temat kultury i literatury kaszubskiej dla klas trzecich Szkoły Podstawowej nr 6, dwa warsztaty „Kolorowe Kaszuby” dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 11 w Gdyni, warsztaty językowe dla uczniów Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Świętej Rodziny w Gdyni. Przeprowadzono także we współpracy ze studentką etnofilologii kaszubskiej Małgorzatą Walasek warsztaty na temat kultury i tradycji Kaszub dla uczniów z Zespołu Szkół Jezuitów im. Św. Stanisława Kostki w Gdyni. Objęliśmy patronatem honorowym oraz współpracowaliśmy podczas finału VII Wojewódzkiego Konkursu „Wiedzy o regionie” zorganizowanym przez Zespół Szkół Hotelarsko-Gastronomicznych w Gdyni.

Wspólnie z Wyższą Szkołą Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego współorganizowaliśmy Gdyńską Konferencję dla Nauczycieli Języka Kaszubskiego oraz pokaz filmu „Piaśnica”.

Współpraca z władzami miasta

Miasto Gdynia jest naszym kluczowym partnerem w działalności Kaszubskiego Forum Kultury jak i wielu innych przedsięwzięć. Podczas Dni Abrahamowych i Dni Morza, ulica Świętojańska została udekorowana kaszubskimi flagami. Podobnie działo się podczas 19 marca, czyli Dnia Jedności Kaszubów. Byliśmy partnerem Rady Miasta Gdyni podczas kolejnej edycji Konkursu Wiedzy o Gdyni – włączając się w opiekę merytoryczną i ufundowanie nagród. Członkiem jury i komitetu organizacyjnego był Andrzej Busler, a prowadzącą radna Elżbieta Sierżęga – członkini naszego oddziału.

Współpraca z Kościołem

Podobnie jak w latach ubiegłych udało nam się zorganizować msze św. z kaszubską liturgią słowa, nabożeństwa majowe i Drogi Krzyżowe w parafiach na Wielkim Kacku i Cisowej. Delegacja oddziału wzięła udział w Gdyńskiej Drodze Krzyżowej. Dzięki współpracy z parafią pw. Św. Michała Archanioła na Oksywiu udało się doprowadzić do powstania kolejnej tablicy historycznej.

Podziękowania

Zarząd Oddziału pragnie wyrazić podziękowanie wszystkim członkom naszego partu i partnerom, członkom pocztu sztandarowego, pracownikom KFK, którzy włączali się aktywnie w ostatnim roku w działalność kaszubsko-pomorską w różnych przestrzeniach.

Sporządzili: Franciszek Gurski

Andrzej Busler